Thesis Title Role Perception and Role Performance of Family Member-

Directly Observed Treatment (DOT) Observers as Perceived by

Family Member-DOT Observers and People with Pulmonary

Tuberculosis

Author Ms. Nanthiya Phromrak

Major Program Adult Nursing (International)

Academic Year 2003

Abstract

The descriptive study design aimed to describe the levels of role perception and role performance of FM-DOT observers perceived by FM-DOT observers and people with PTB. Purposive sampling was used to recruit the subjects who were 65 people with PTB attending outpatient TB clinics at six hospitals in lower southern part of Thailand during July to October 2003, and the FM-DOT observers who had been assigned to provide care for them. Two questionnaires were used to collect demographic data; role perception of FM-DOT observers (RPC-FMQ), and role performance of FM-DOT observers (RPF-FMQ) as perceived by FM-DOT observers and people with PTB. The content validity of the questionnaires were tested by a panel of three experts and interrater reliability was evaluated. The percentage of agreement between the researcher and two research assistants were calculated. The data were analyzed by using descriptive statistics; Pearson's product moment correlation coefficients, and independent t-test. The results were categorized into three parts as followings:

- 1. The perception of FM-DOT observers
- 1.1 The total and subtotal role perception scores of the FM-DOT observers showed they perceived their roles at a moderate level.
- 1.2 The total score of roles performance, and the subtotal score of treatment regimen support as perceived by the FM-DOT observers was at a fair level, the subtotal score of psychosocial support was at a moderate level, while the subtotal scores for financial support and case finding were at a poor level.
- 1.3 There were no relationships between the role perception scores and the role performance scores as perceived by the FM-DOT observers.
  - 2. The perception of people with PTB
- 2.1 The total and subtotal scores of the roles of the FM-DOT observers as perceived by the people with PTB were at a moderate level.
- 2.2 The total score of the role performance of the FM-DOT observers as perceived by the people with PTB was at a fair level, the subtotal score of psychosocial support was at a moderate level, and the subtotal scores of treatment regimen support, financial support, and case finding were at a poor level.
- 3. The comparison of FM-DOT observers'role performance as perceived by FM-DOT observers and people with PTB
- 3.1 The FM-DOT observers rated their total role performance, treatment regimen support, and psychosocial support significantly higher than the people with PTB rated them. But, there were no differences between the ratings of financial support and case finding of FM-DOT observers and people with PTB.

ชื่อวิทยานิพนธ์ การรับรู้บทบาทและการปฏิบัติตามบทบาทของผู้กำกับดูแลที่เป็น

สมาชิกครอบครัวตามการรับรู้ของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิก

ครอบครัวและผู้ป่วยวัณโรคปอด

ผู้เขียน นางสาวนันทิยา พรหมรักษ์

สาขาวิชา การพยาบาลผู้ใหญ่ (นานาชาติ)

ปีการศึกษา 2546

าเทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้บทบาทและการปฏิบัติ ตามบทบาทของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวตามการรับรู้ของของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวตามการรับรู้ของของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิก ครอบครัวและผู้ป่วยวัณโรคปอด กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวนกลุ่มละ 65 ราย จากผู้ป่วยวัณโรคปอดที่มารับการตรวจรักษาที่คลินิกวัณโรค แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล 6 แห่ง ในภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย และผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวซึ่งได้รับมอบหมายให้ กำกับดูแลผู้ป่วย ในระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนตุลาคม 2546 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยโดยการใช้แบบสอบถาม 2 ชุด แบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบ บันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัว และแบบสอบถามการปฏิบัติบทบาท ของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวตามการรับรู้ของของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัว และผู้ป่วยวัณโรคปอด แบบสอบถามทั้ง 2 ชุดได้รับการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาโดยผู้ทรง คุณวุฒิ 3 ท่านและนำไปหาความเที่ยงโดยวิธีใช้ผู้ประเมินร่วมกัน (Interrater-reliability) และหา ความสอดคล้องของค่าคะแนนโดยประเมินร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 2 คน วิเคราะหีขอมูล โดยใช้สถิติบรรยาย ค่าสัมประสิทธิ์สหลัมพันธ์แบบเพียร์สัน และทดสอบค่าที่แบบเป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยสามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

- 1. การรับรู้ของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัว
- 1.1 ผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวมีการรับรู้บทบาทของตนเองทั้งโดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

- 1.2 ผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวมีการรับรู้ในการปฏิบัติตามบทบาทของตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บทบาทด้านการรักษาพยาบาลอยู่ในระดับ พอใช้ ด้านจิตสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบทบาทด้านการเงินและการค้นหารายป่วยอยู่ใน ระดับต้องปรับปรุง
- 1.3 การรับรู้บทบาทของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กันทั้ง โดยรวมและรายด้านกับการปฏิบัติตามบทบาทของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัว
  - 2. การรับรู้ของผู้ป่วยวัณโรคปอด
- 2.1 ผู้ป่วยวัณโรคปอดมีการรับรู้บทบาทของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวทั้ง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
- 2.2 ผู้ป่วยวัณโรคปอดมีการรับรู้การปฏิบัติตามบทบาทของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิก ครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการรับรู้การปฏิบัติตามบทบาท ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการเงิน และด้านการค้นหารายป่วย อยู่ในระดับต้องปรับปรุง ส่วนด้าน จิตสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
- 3. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวตามการ รับรู้ของผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวกับผู้ป่วยวัณโรคปอด
- 3.1 ผู้กำกับดูแลที่เป็นสมาชิกครอบครัวมีการรับรู้การปฏิบัติตามบทบาทของตนเอง สูงกว่าที่ประเมินโดยผู้ป่วยวัณโรค ดังนี้คือ การปฏิบัติตามบทบาทโดยรวมและการปฏิบัติตามบท บาทรายด้านคือ ด้านการรักษาพยาบาลและด้านจิตสังคม